

nævnet over enhver Kritik. Der findes i Bogen ikke et Fejltræk, det forlorne med det sande, det myndige med det fejge, alt har faaet den ægte Farve, som kun Talentet af høj Rang formaar at give. Hvem, der en Gang har læst Bogen, husker den sin Levetid. Sagen er, at Skildringerne ikke blot passer ind i Fru Colletts Amtmandsgaard, men er typiske for alle den Slags Hjem hele Landet over. Den er, som sagt, et Tidsbillede af første Rang.

Bogens Hovedfigur er en ung Pige, hvis Hjærtevalg gaar til den ene Side, og hvis Giftermaal gaar til den anden. Det er jo baade en gammel og en ny Historie, og den faar vel aldrig Ende. Men Pointet bliver dog det: at uagtet hun baade har Hjærte og Vilje til at træde tilbage fra Løgnen, saa kræver dog Samfundet sin Ret. Naar den var taget ud af det unge Liv, kunde Idealet med Fornøjelse tage Resten!

Gæsterne var indbundne, Kogekoner med hele Trænet af Medhjælpere var i fuld Fart, den traditionelle Taarnkage var bagt, Spillemandene var bestilt — ja saa at sige Hurraerne med, — hvad forslog et ødelagt Kvindeliv i Sammenligning med al den Staahej! Maatte det da slukøret gaa bag af Dansen? Og al den velsignede Mad! Men endnu mere: al den Folkesnak! Umuligt!

Saa gifter den unge Pige sig med den gamle Mand, og Husets Anseelse og Samfunds-Samvittighed er frælst.

Dette er Bogens Hovedtræk. At fremhæve flere, vilde for dem, som har læst den, være overflødigt — og for dem, som har den tilgode, en Uret; thi det vilde foregribe Nydelsen. Kun et skal jeg endnu bemærke: at »Amtmandens Døtre« er i god Forstand et realistisk Værk. Man vil da heraf se, hvad Retningen kan byde saa vel gamle som unge, naar der er tilstrækkelig Aand og Talent til at optage Vuerne og til at styre Pennen.

Det næste Syn paa Fru Colletts Virksomhed maa af mig, til Trods for dens Rækkevidde, ske i en mere afkortet Form. Hun gaar fra nu af over til at sætte hele sin aandelige Magt og Evne paa Kvindesagens Fremme. Hvad hun her efter skriver, »I de lange Nætter«, »Fra de Stummes Lejr« o. s. v., falder som Indlæg i den samme Sag.

Og ved dette fremkommer endnu et slaaende Bevis for,